

کاهش ابعاد

Dimensionality Reduction

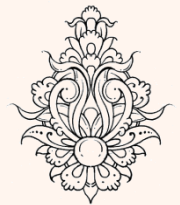
یادگیری ماشین

دانشگاه شهید بهشتی
پژوهشکده‌ی فضای مجازی
پاییز ۱۴۰۱
احمد محمودی ازناوه

فهرست مطالب

- مزایای کاهش ابعاد
- انتخاب خصیصه
- استخراج خصیصه
- تحلیل مؤلفه‌ی اصلی
- تحلیل تفکیک خطی
- روش‌های غیر خطی
- تحلیل عاملی
- تجزیه به مقادیر تکین
- تخمین مقیاس داده‌های چند بعدی

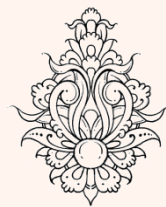
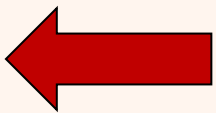

نکبت ابعاد! (مشقت ابعاد)

- از لحاظ نظری، افزایش ابعاد منجر به بهبود عملکرد دسته‌بندی می‌شود، اما در عمل همیشه این گونه نیست.

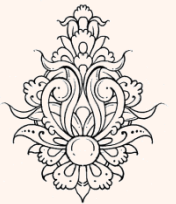
Curse of dimensionality

- انتظار می‌رود در یک فرآیند ایده‌آل دسته‌بندی یا رگرسیون از خصیصه‌های بی‌اهمیت صرف‌نظر شود و فرآیند «**کاهش ابعاد**» به صورت جداگانه مورد نیاز نباشد. با این وجود کاهش ابعاد به دلایل زیر مورد توجه قرار می‌گیرد:

مزایای کاهش ابعاد

- «کاهش حجم محاسبات»: حافظه مصرفی و حجم محاسبات به تعداد (N) و ابعاد (d) داده‌ها بستگی دارد.
 - زمان محاسبات
 - حافظه مورد نیاز
- «صرفه‌جویی در جمع‌آوری داده»: حذف داده‌های غیرضروری
- «مقاوم بودن» (robustness): مدل‌های ساده، هنگامی که داده‌های آموزشی کم باشد، «مقاوم‌تر» می‌باشند؛ قدرت پیش‌بینی برای تعداد مشخصی داده، با افزایش ابعاد، کاهش می‌یابد.

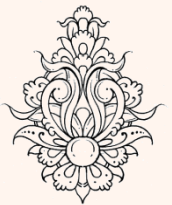

مزایای کاهش ابعاد (ادامه...)

- «استفراجه دانش»: با تعداد فویصه‌های کمتر، در مورد داده‌ها و فرآیندهای مربوط به آن درک بهتری وجود خواهد داشت. گاهی این فویصه‌ها را می‌توان به صورت «عوامل پنهان» در نظر گرفت که متغیرهای قابل مشاهده از آنها نشأت می‌گیرند.

Hidden or latent factor

- هنگامی که تعداد فویصه‌ها (بدون از دست دادن اطلاعات) کمتر باشد، «ساختار داده‌ها» بهتر درک می‌شود. داده‌های پرت و غیرمعمول بهتر تشخیص داده می‌شود؛ قابلیت نمایش بهتری دارند.

انتخاب - استخراج (فصیصه)

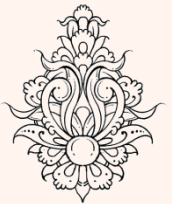
Feature Selection vs Extraction

- انتخاب فصیصه:

- K فصیصه‌ی مهم‌تر ($k < d$) انتخاب می‌شود.
- الگوریتم‌های انتخاب زیرمجموعه

- استخراج فصیصه:

- K فصیصه‌ی جدید، استخراج می‌شود.
- نگاشت از فضای n -بعدی به فضای k -بعدی
- روش‌های استخراج فصیصه نیز از دیدگاه‌های مختلفی قابل طبقه‌بندی هستند، روش‌های خطی در برابر روش‌های غیرخطی و یا روش‌های بی‌نظارت در برابر روش‌های بانظارت

انتخاب زیرمجموعه

- در انتخاب زیرمجموعه، هدف انتخاب **بهترین** زیرمجموعه، زیرمجموعه‌ای با کمترین ابعاد و درست‌ترین نتیجه، می‌باشد.

- 2^d زیرمجموعه، در یک مجموعه d -عضوی وجود دارد، بررسی تمام حالات به جز زمانی که d کوچک باشد، امکان‌پذیر نیست.

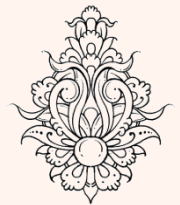
Forward search

- جستجوی رو به جلو:

- در گام نخست، مجموعه‌ی خصیصه‌ها، F در حالت اولیه \emptyset در نظر گرفته می‌شود.

- در هر گام **بهترین** خصیصه به مجموعه‌ی خصیصه‌ها افزوده می‌شود. (میزان خطای $(E(F))$ کمتر)

- برای بررسی خطا باید از داده‌های validation استفاده کرد.

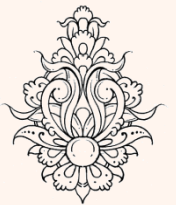

$$j = \arg \min_j E(F \cup x_j)$$
$$\text{Add } x_j \text{ to } F \text{ if } E(F \cup x_j) < E(F)$$

انتخاب زیرمجموعه (ادامه...)

Backward search

- جستجوی رو به عقب:
 - در گام نخست، مجموعه‌ی خصیصه‌ها، F در حالت اولیه تمامی خصیصه‌ها در نظر گرفته می‌شود.
 - در هر گام بدترین خصیصه از مجموعه‌ی خصیصه‌ها حذف می‌شود.
- هنگامی که تعداد خصیصه‌ها زیاد است، روش جستجوی رو به جلو ترجیح داده می‌شود.
- انتخاب زیرمجموعه به صورت بانظارت است.
- در کاربردهایی که یک خصیصه به تنهایی اطلاعات مفیدی ندارد، انتخاب خصیصه مفید نیست. (مانند تشخیص چهره)

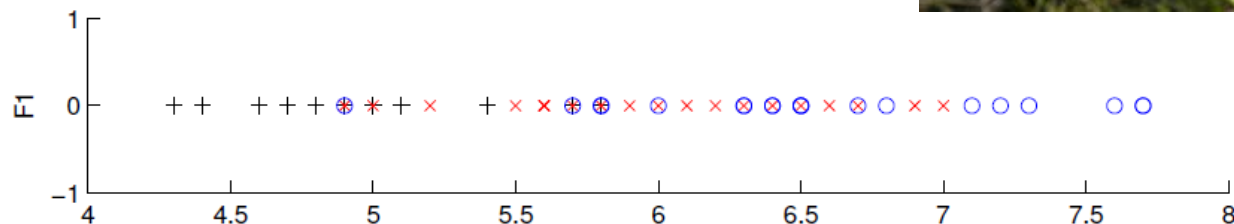

Iris data: Single feature

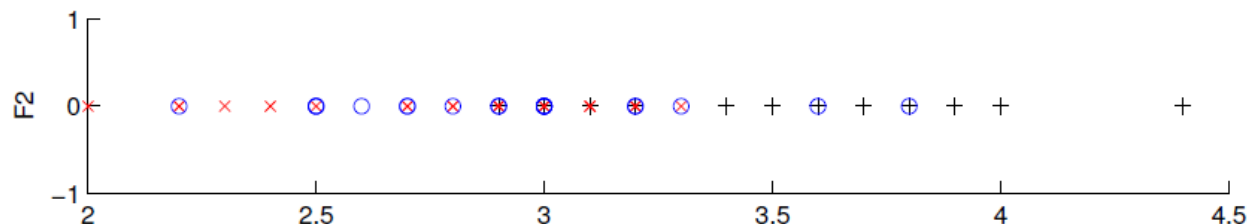
مثال

0.76

0.57

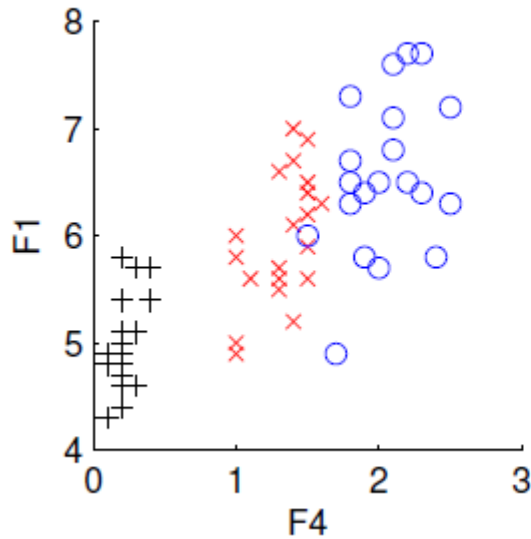
0.92

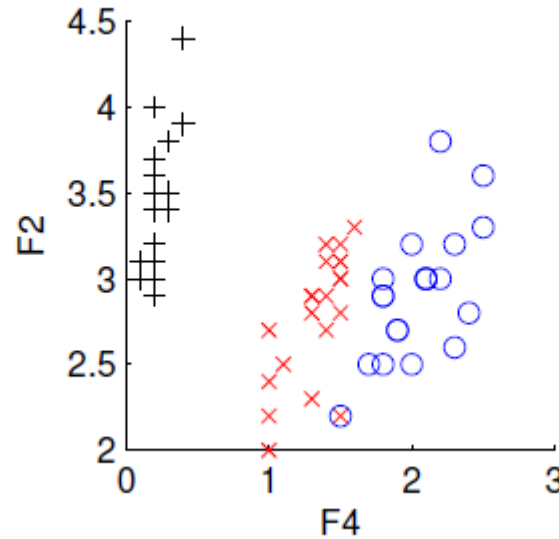
0.94

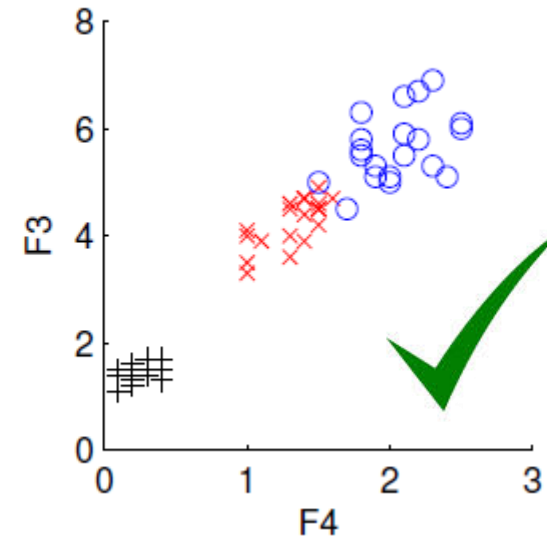
Iris data: Add one more feature to F4

0.87

0.94

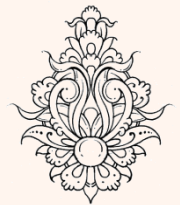

0.96

در صورت اضافه کردن خصیصه‌ی بعدی نتایج افت می‌کند!

در بسیاری موارد انتخاب خصیصه‌ها به نوع دسته‌بند بستگی دارد.

در صورت کوچک بودن دسته‌داده، خصیصه‌ی انتخاب شده، می‌تواند به نمونه‌ی تقسیم پایگاه به دو دسته‌ی training و validation مربوط باشد.

تحلیل مؤلفه‌های اصلی

- هدف نگاشت داده‌ی d -بعدی به فضای k -بعدی است ($k < d$)، به گونه‌ای که **کم‌ترین میزان اتلاف** رخ دهد.

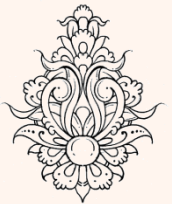
– نگاشت x در راستای w :

$$z = w^T x$$

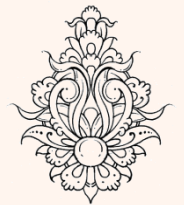
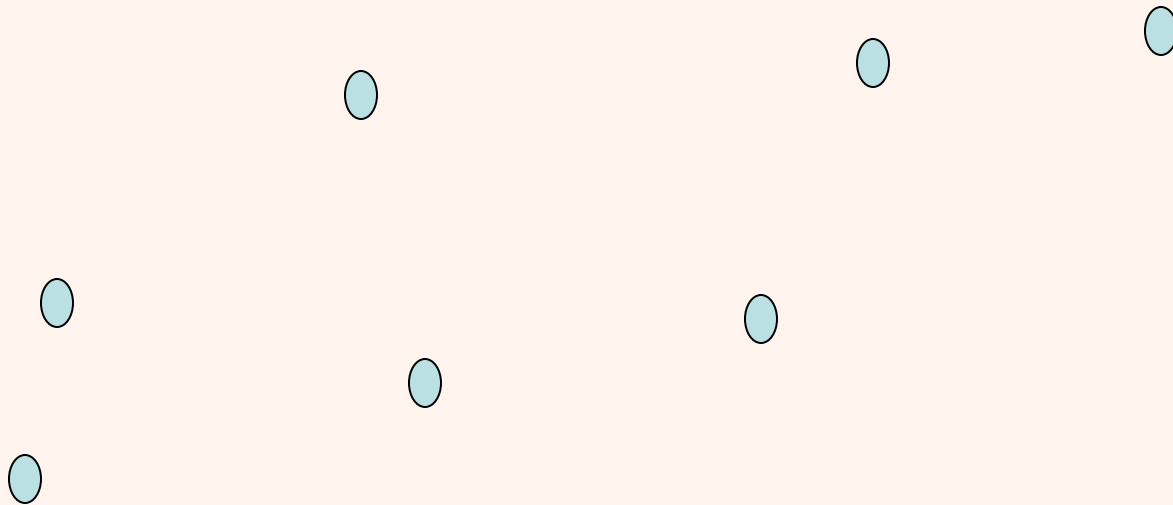
- این راستا به گونه‌ای انتخاب می‌شود که $\text{Var}(z)$ **بیشینه** شود، راستایی که داده در امتداد آن بیشترین تغییرات را داشته باشد.

– این مسأله باعث می‌شود، تفاوت نمونه‌ها آشکارتر شود.

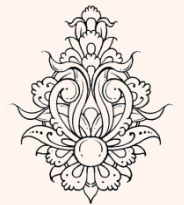
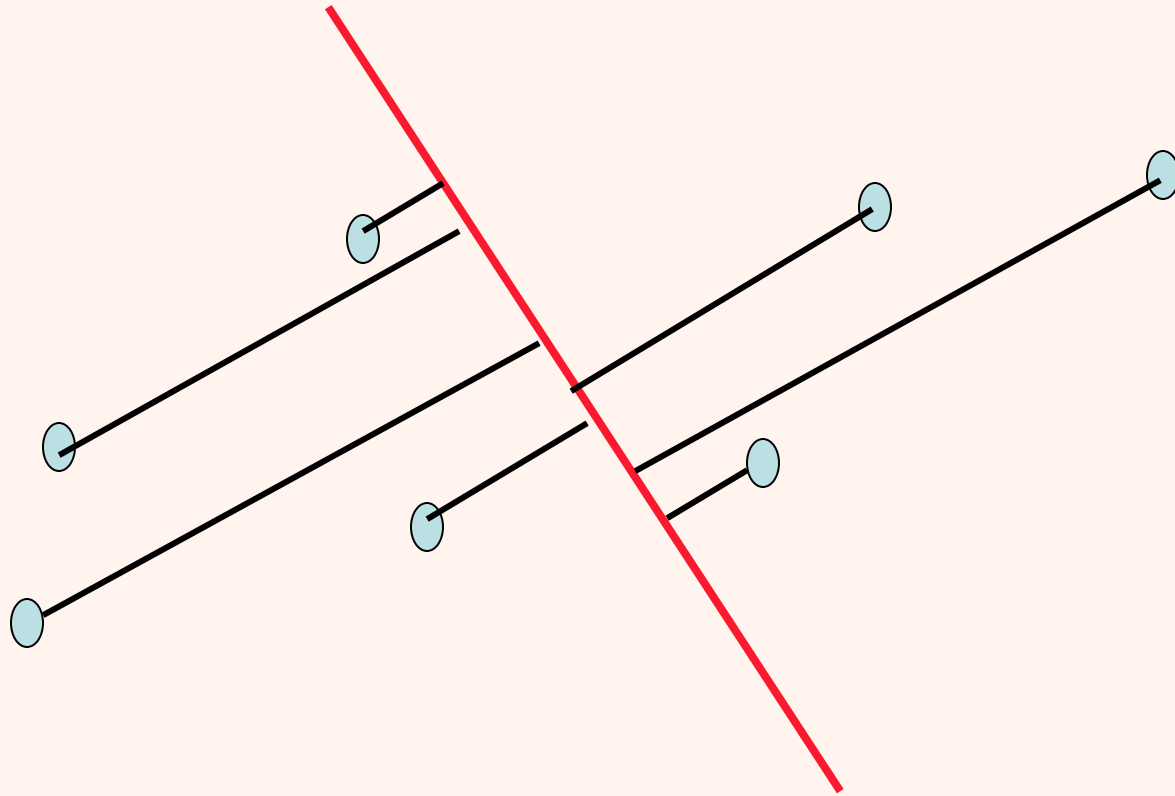
- این شیوه‌ی کاهش بعد به صورت «بی‌نظارت» است.

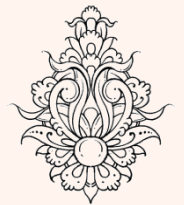
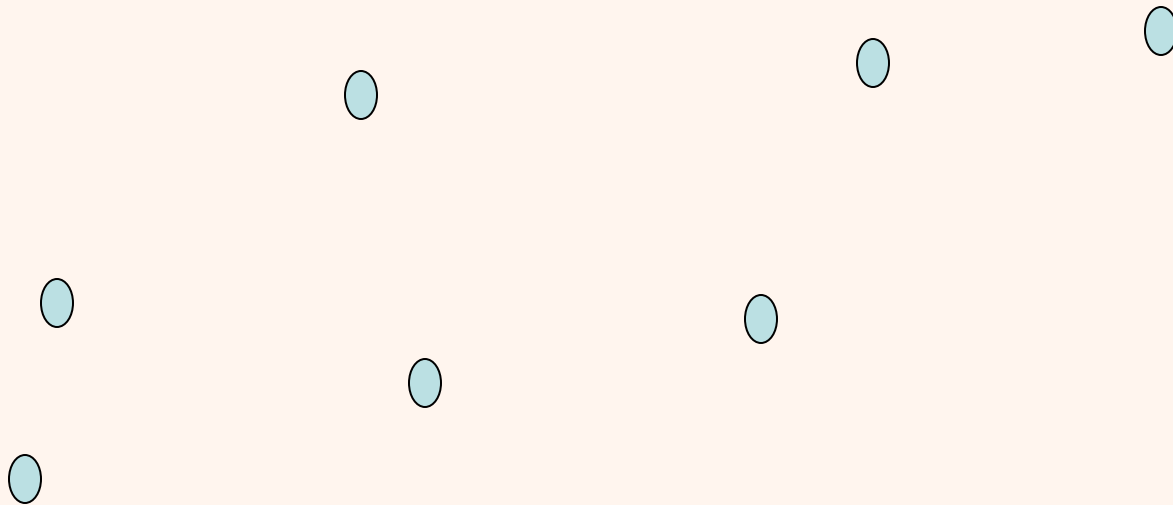
تحلیل مؤلفه‌های اصلی (ادامه...)

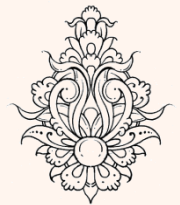
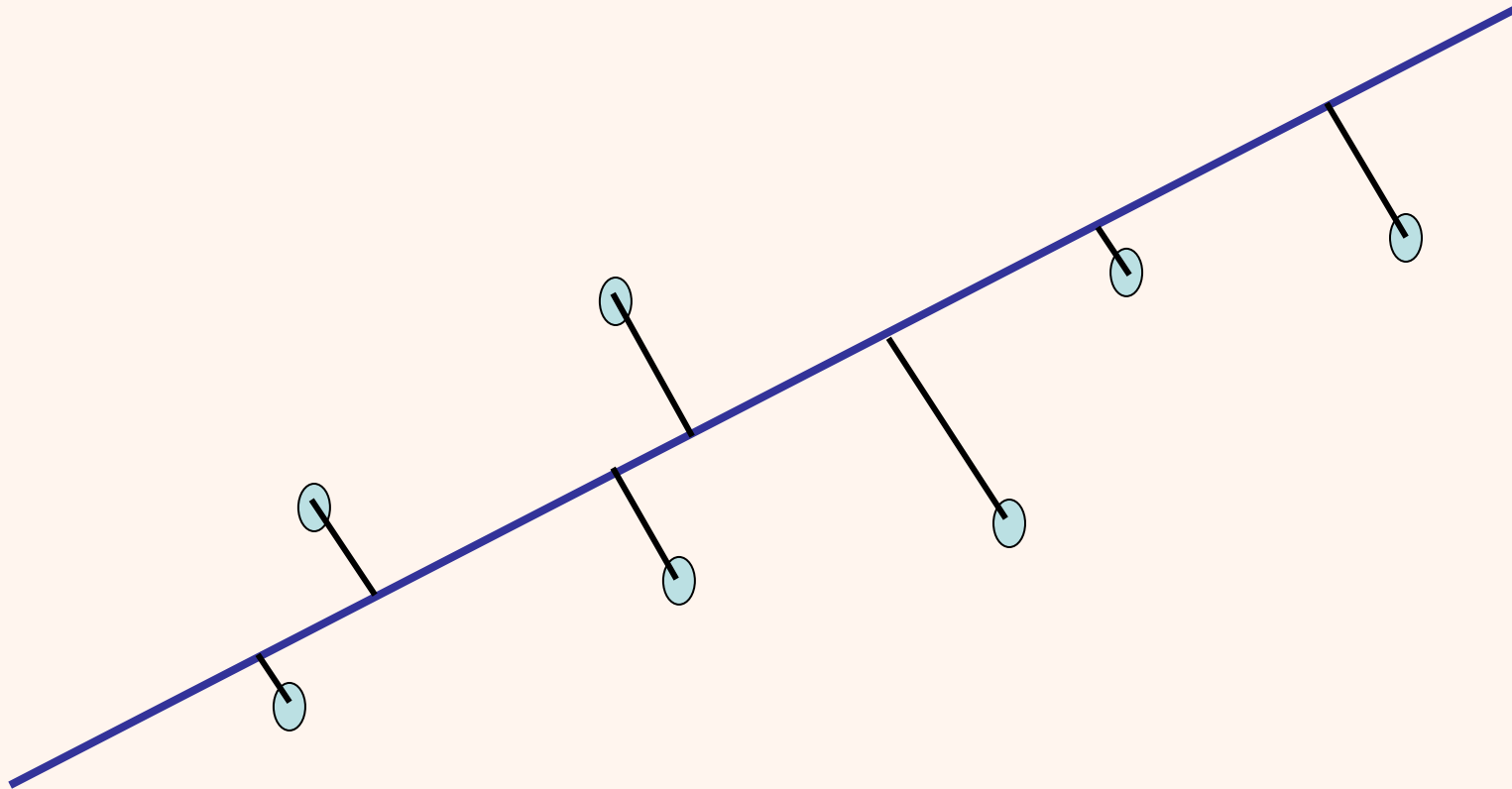
تحلیل مؤلفه‌های اصلی (ادامه...)

تحلیل مؤلفه‌های اصلی (ادامه...)

تحلیل مؤلفه‌های اصلی (ادامه...)

تحلیل مؤلفه‌های اصلی (ادامه...)

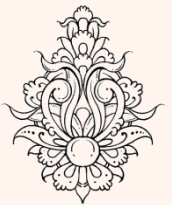
- در راستای w ، پراکندگی داده ماکزیمم می‌شود:

$$\begin{aligned}\text{Var}(z) &= \text{Var}(w^T x) = E[(w^T x - w^T \mu)^2] \\ &= E[(w^T x - w^T \mu)(w^T x - w^T \mu)] \\ &= E[w^T (x - \mu)(x - \mu)^T w] \\ &= w^T E[(x - \mu)(x - \mu)^T] w \\ &= w^T \Sigma w\end{aligned}$$

where $\text{Cov}(x) = \Sigma$

- در این حالت تنها راستا است که اهمیت دارد، در نتیجه برای یافتن پاسخ یکتا، باید شرط زیر نیز برقرار باشد:

$$\|w\| = 1$$

تحلیل مؤلفه‌های اصلی (ادامه...)

- در نتیجه برای اولین مؤلفه‌ی اساسی رابطه‌ی زیر به دست می‌آید: $\max w_1^T \Sigma w_1 - \alpha (w_1^T w_1 - 1)$

- با مشتق گرفتن نسبت به w_1 و برابر صفر قرار دادن آن

$$2\Sigma w_1 - 2\alpha w_1 = 0$$

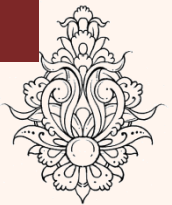
- در نتیجه

$$\Sigma w_1 = \alpha w_1$$

در نتیجه w_1 یکی از بردارهای ویژه‌ی ماتریس Σ می‌باشد

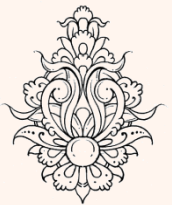
- از طرفی $w_1^T \Sigma w_1 = \alpha$ ، در واقع واریانس در راستای w_1 برابر مقدار ویژه‌ی متناظر با آن است.

اولین مؤلفه‌ی اصلی، برابر بردار ویژه‌ی ماتریس کواریانس با بیشترین مقدار ویژه است.

- برای یافتن دومین مؤلفه‌ی اصلی، علاوه بر شرایط پیش باید بر راستای اولین مؤلفه‌ی اساسی هم عمود باشد، در این حالت داده‌های نگاشت شده «**ناهمبسته**» (uncorrelated) خواهند بود.

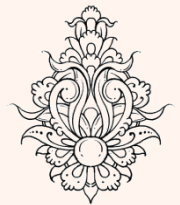
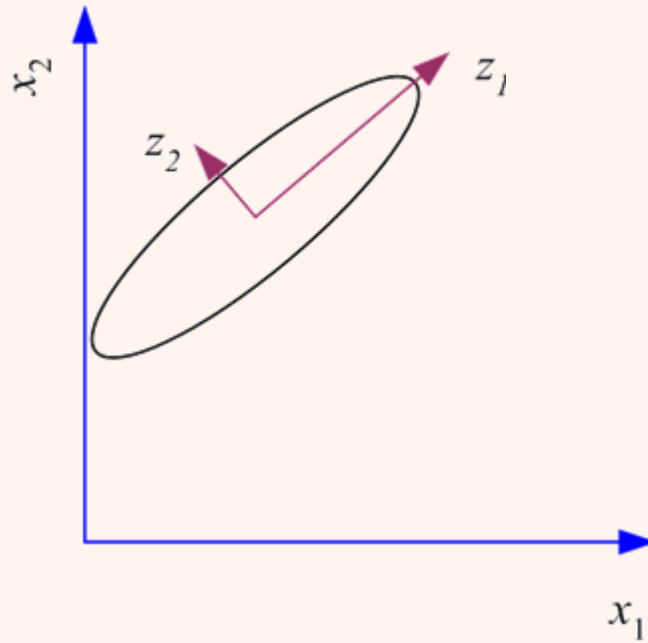
دومین مؤلفه‌ی اصلی، برابر بردار ویژه‌ی ماتریس کواریانس با بیشترین مقدار ویژه در رده‌ی دوم است، به همین ترتیب سایر مقادیر ویژه به دست می‌آیند.

تحلیل مؤلفه‌های اصلی (ادامه...)

$$z = W^T(x - m)$$

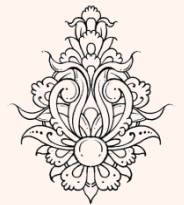
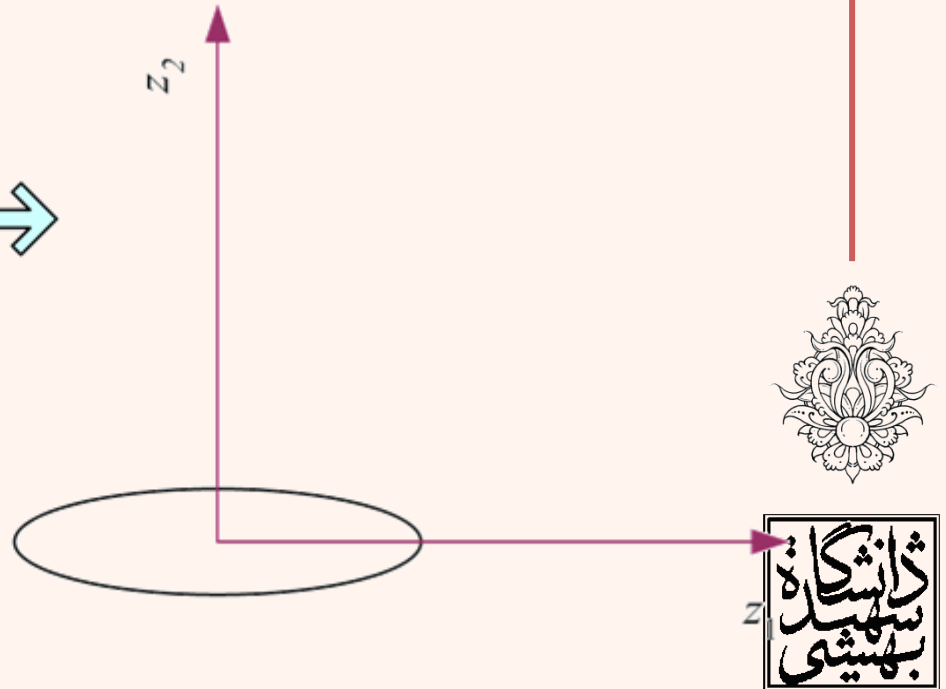
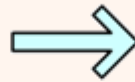
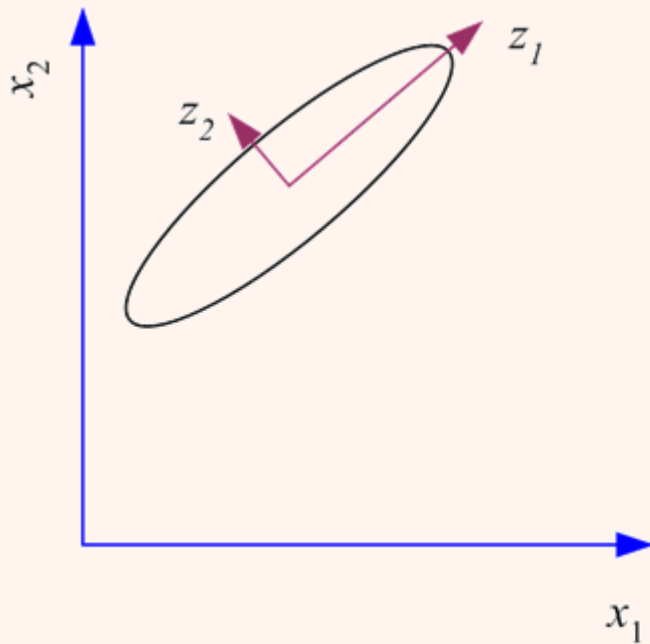
- ستون‌های W ، بردارهای ویژه‌ی ماتریس کواریانس هستند.

تحلیل مؤلفه‌های اصلی (ادامه...)

$$z = W^T(x - m)$$

- ستون‌های W ، بردارهای ویژه‌ی ماتریس کواریانس هستند.

کاهش بعد

• در صورتی برخی مقادیر ویژه، کوچک باشند. داده‌ها در راستای بردار ویژه‌ی متناظر با آن واریانس کمی دارد و قابل صرفنظر کردن است.

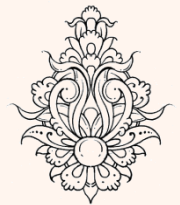
- در این حالت K مؤلفه‌ی پرازش انتخاب می‌شوند، با فرض آن که مقادیر ویژه به صورت صعودی مرتب شده باشند.

Proportion of Variance (PoV)

PoV > 0.9

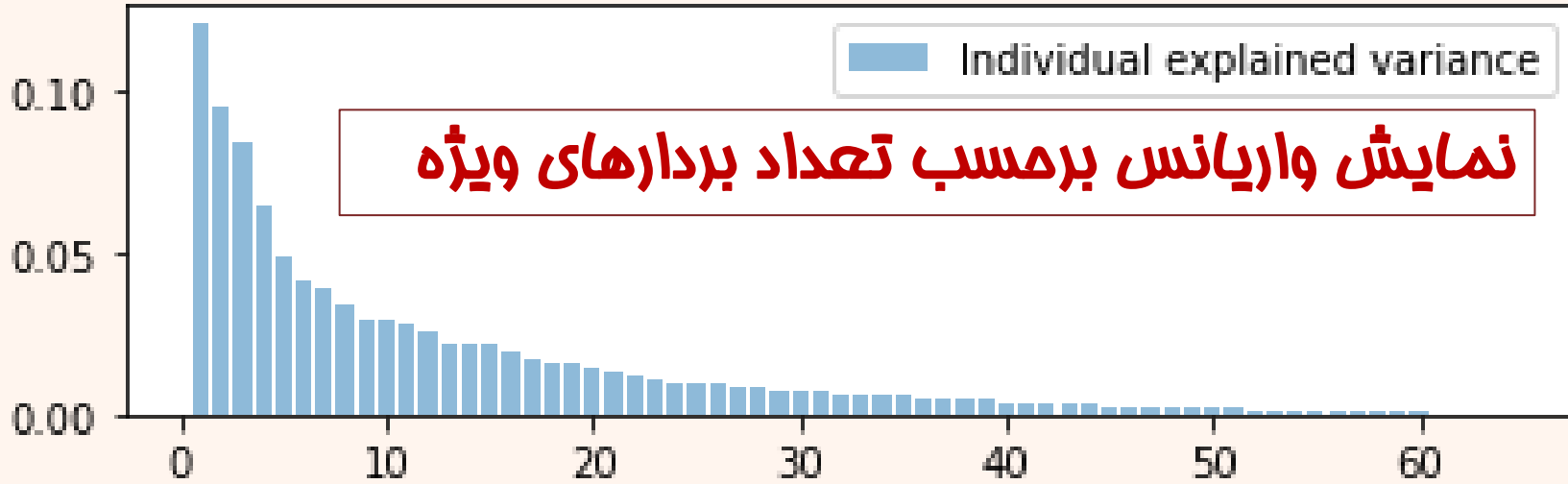
$$\frac{\lambda_1 + \lambda_2 + \dots + \lambda_k}{\lambda_1 + \lambda_2 + \dots + \lambda_k + \dots + \lambda_d}$$

- در کاربردهای نظیر پردازش تصویر یا صوت، معمولاً کاهش ابعاد قابل توجه است.

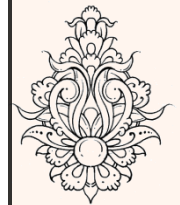
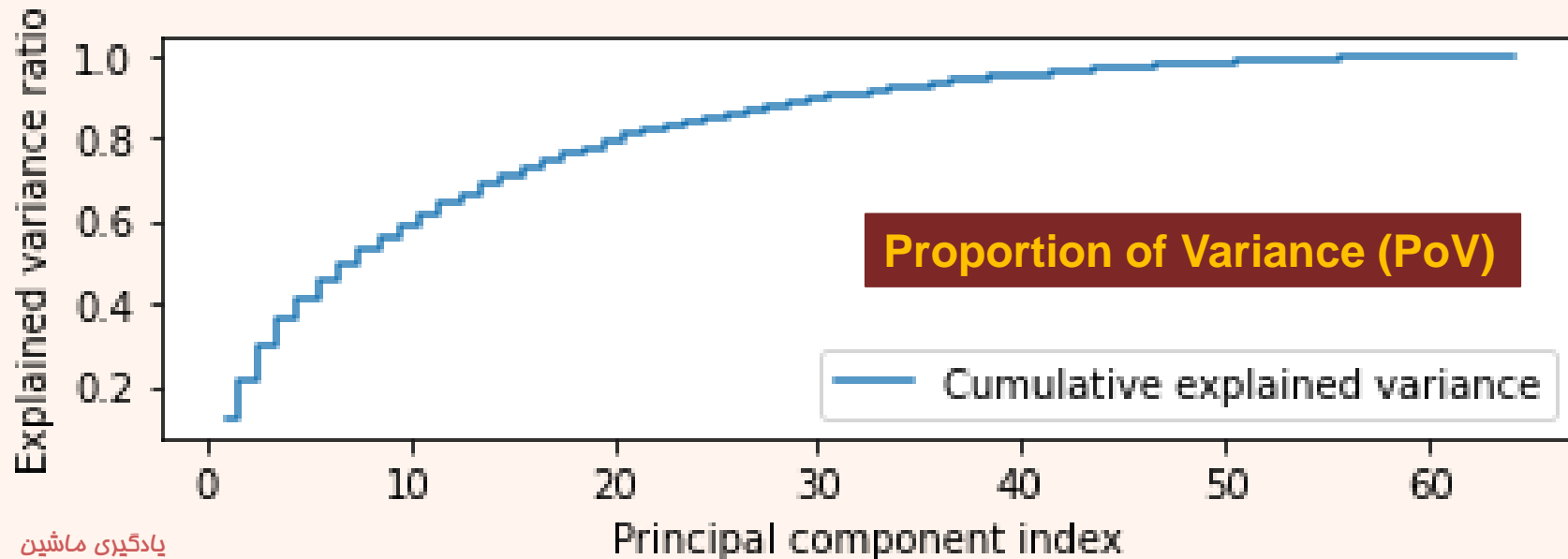

Scree graph

نمایش واریانس بر حسب تعداد بردارهای ویژه

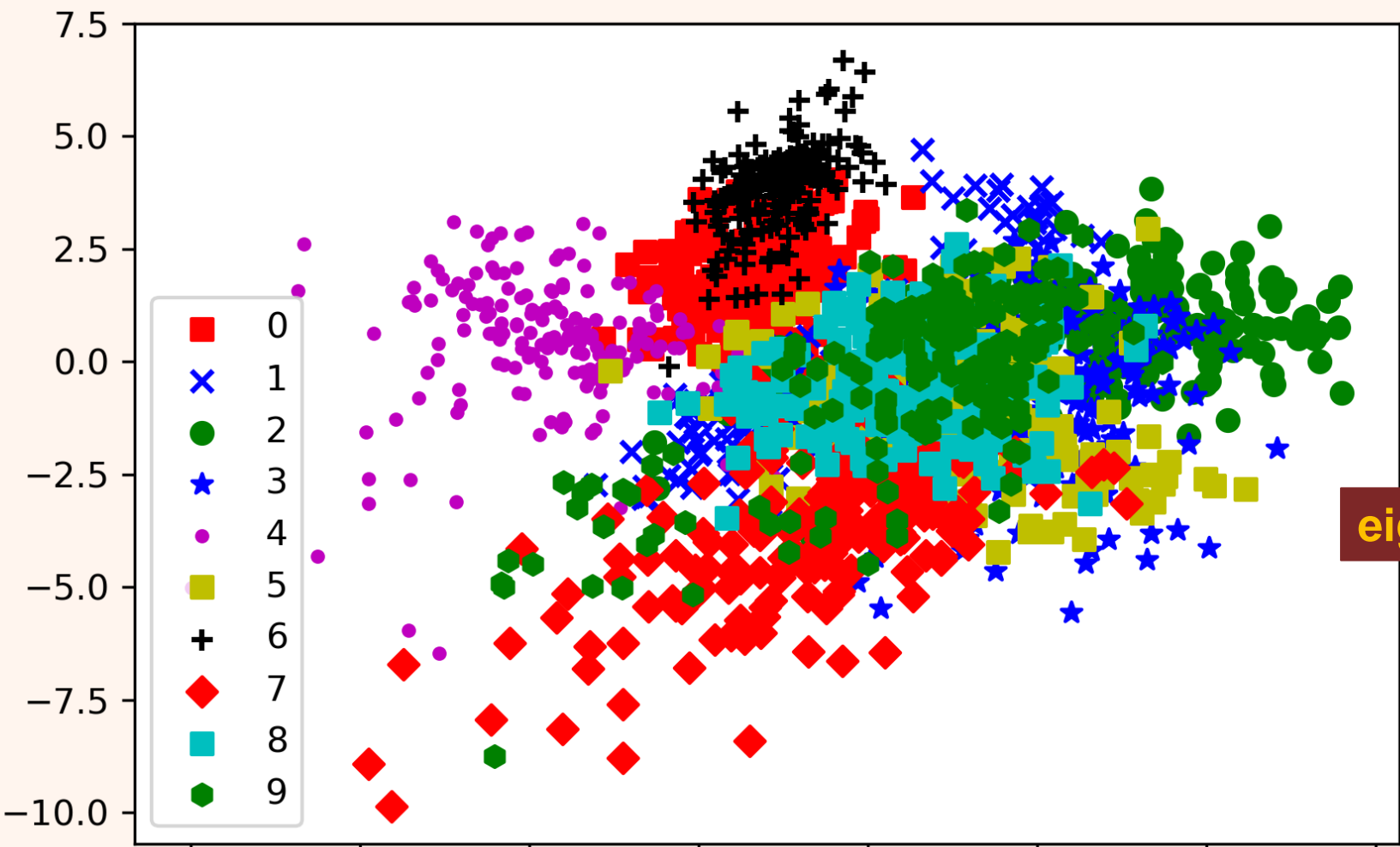

Proportion of Variance (PoV)

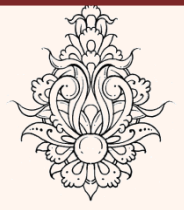

ژانسیکا
بهریشی

Visual analysis

eigendigits

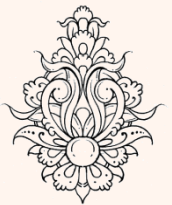

تازشگاه
بهشتی

در صورتی که سه بعد نخست، ماوی بخش عمده‌ای از واریانس باشند، می‌توان داده‌ها از آن‌ها برای «بررسی دیداری» بهره برد.

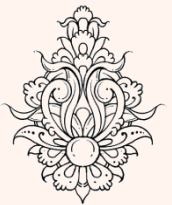
چند نکته

- علاوه بر در نظر گرفتن PoV، می‌توان بردارهای ویژه‌ای که مقدار ویژه‌ی متناظر آن از یک حدآستانه (به عنوان مثال میانگین واریانس) کمتر است را حذف نمود.
 - در صورتی که واریانس در ابعاد مختلف تخییرات زیادی داشته باشند، بیش از مقدار همبستگی بر روی مؤلفه‌ی اصلی اثرگذار خواهد بود.
- در این شرایط می‌توان از بردارها و مقادیر ویژه‌ی «ماتریس همبستگی» (R) استفاده کرد یا این که داده‌ها را به گونه‌ای نرمال کرد که همگی واریانس یکسان داشته باشند.

چند نکته

- PCA، نسبت به نویز به شدت حساس است.
– یک روش ساده حذف داده‌های پرت با استفاده از فاصله‌ی Mahalanobis پیش از محاسبه‌ی ماتریس کواریانس است.
- در میان تمام بردارهای متعامد، PCA کم‌ترین میزان خطا را دارد.
Reconstruction error $\sum_t \|\hat{\mathbf{x}}^t - \mathbf{x}^t\|$
- Hotelling transform^t و Karhunen-Loève expansion نام‌های دیگری هستند برای مفاهیم مشابه به کار می‌روند.

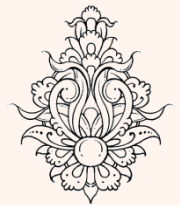
کاربرد PCA در شناسایی چهره

پایگاه داده‌ی ORL

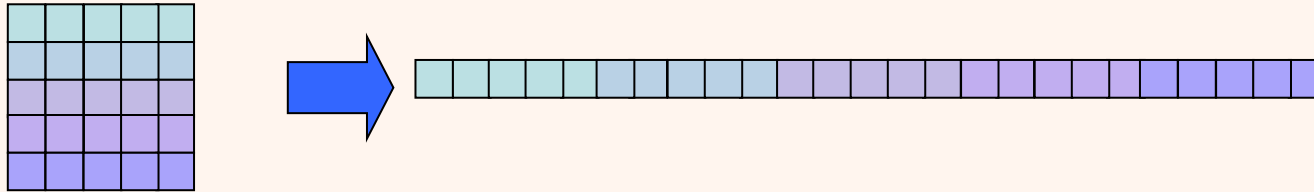

میانگین چهره‌ها

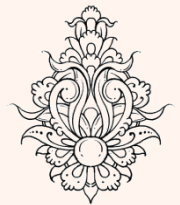
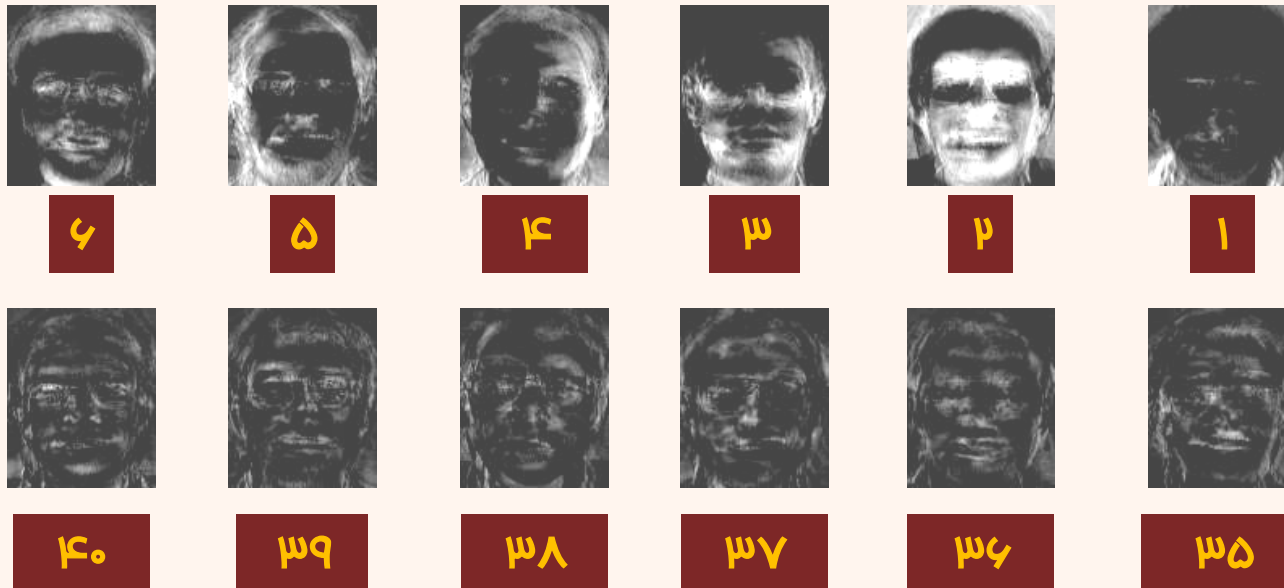

M. Turk, A. Pentland, "Eigenfaces for Recognition", *Journal of Cognitive Neuroscience*, vol. 3, no. 1, pp. 71-86, 1991.

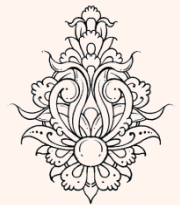
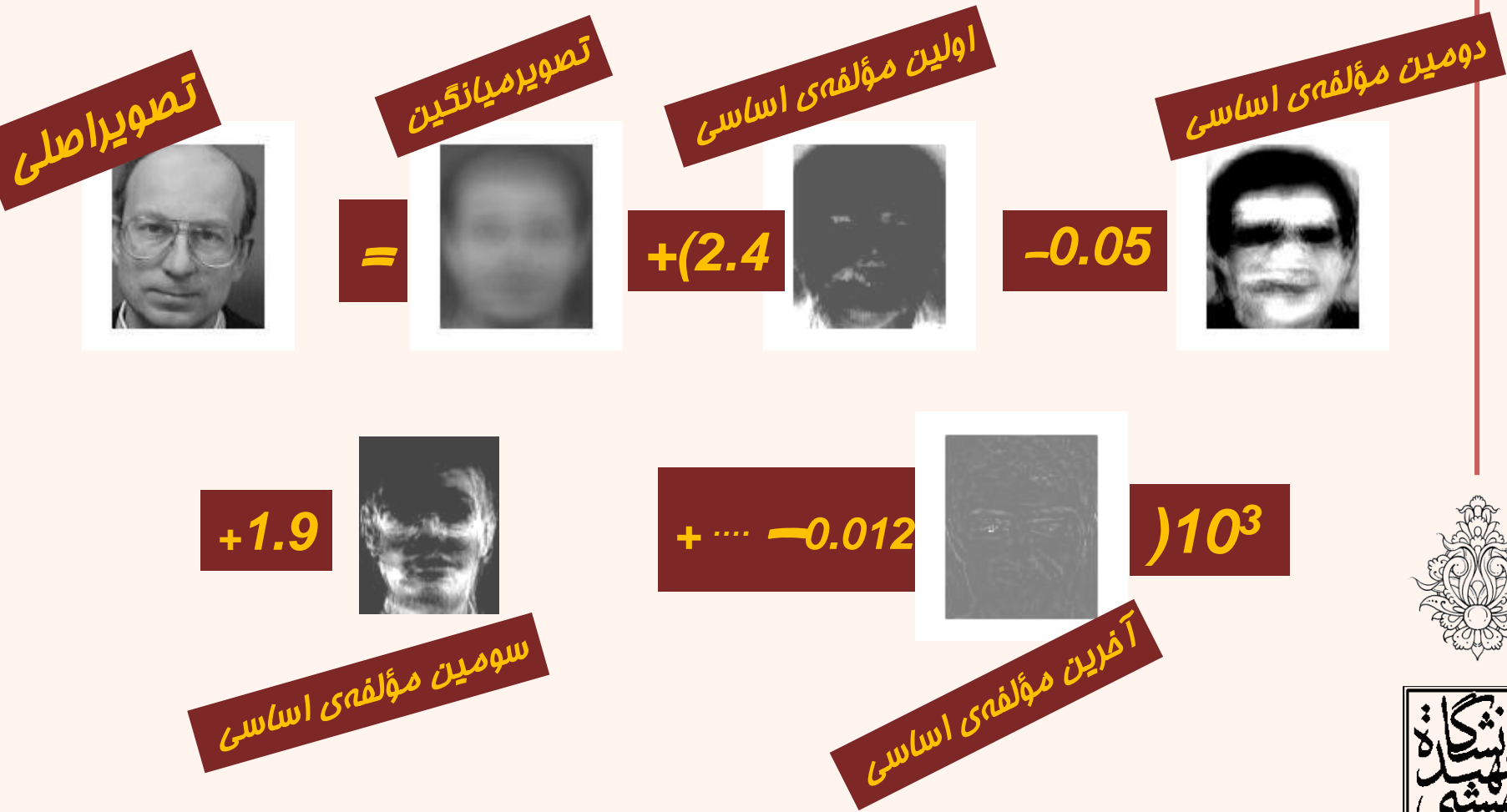
کاربرد PCA در شناسایی چهره (ادامه...)

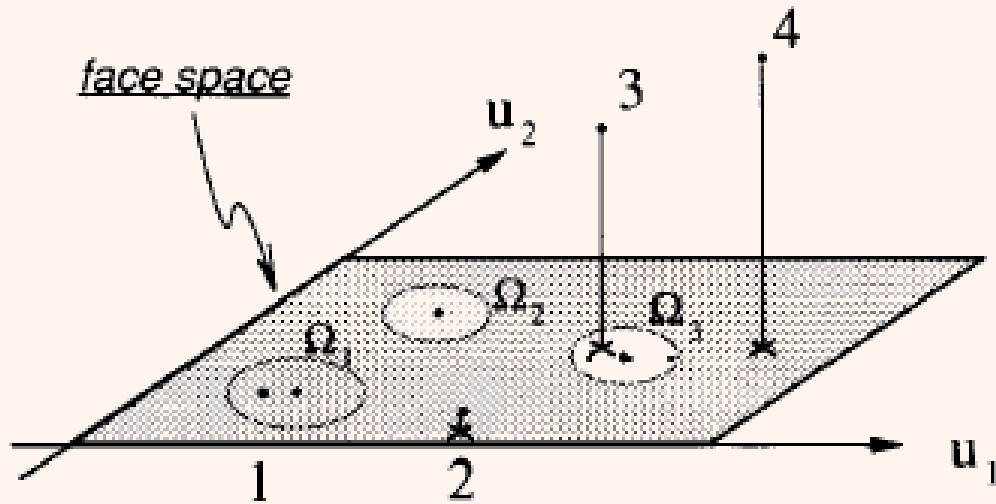
Eigenfaces

کاربرد PCA در شناسایی چهره (ادامه...)

تشخیص چهره

$$\|\hat{\mathbf{x}} - \mathbf{x}\|$$

